

Kommenteret høringsoversigt vedr. udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner

Forsknings- og Innovationsstyrelsen har den 30. juni 2008 rundsendt ovennævnte udkast til lovforslag til høring blandt relevante institutioner, organisationer, råd og myndigheder. Herudover har høringen været offentliggjort på Høringsportalen. Ved høringsfristens udløb den 15. august 2008 var der indkommet 21 høringssvar. 11 respondenter har samtidig svaret, at de ikke havde kommentarer.

I dette notat er der givet et kort resumé af de væsentligste bemærkninger til lovforslaget. Afslutningsvis er der desuden redegjort for de ændringer, der er foretaget i lovforslaget på baggrund af høringen.

Bemærkninger til lovforslaget

Udvidelse af lovens anvendelsesområde – samarbejdspartneres opfindelser
Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Københavns Universitet, Danske Universiteter og Region Hovedstaden (med ansvar for sygehusforskningen) finder samstemmende, at den foreslåede udvidelse af lovens anvendelsesområde – til også at omfatte opfindelser gjort af studerende og andre eksterne partnere – imødekommer institutionernes ønsker og vil styrke deres arbejde med erhvervsmæssig nyttiggørelse af forskningsresultater.

Tilsvarende støtter Rådet for Teknologi og Innovation, IDA og Patentagentforeningen, at der med lovforslaget gives større fleksibilitet for institutionernes aktiviteter med erhvervsmæssig nyttiggørelse af forskningsresultater.

DI, Landbrugsrådet og Lif advarer generelt imod at forrykke arbejdsdelingen mellem private virksomheder og offentlige forskningsinstitutioner, hvor industrien står for at kommercialisere de opfindelser, der udspringer af forskningen. Efter industriens opfattelse kan institutionernes ønsker og forventninger til kommerciel indtjening udgøre en barriere for øget samarbejde med erhvervslivet.

Omvendt ønsker nogle institutioner mere vidtgående muligheder for at engagere sig i erhvervsmæssig nyttiggørelse. For eksempel finder Region Hovedstaden, at lovrevisionen også burde give institutionerne mulighed for at nyttiggøre videreudviklinger, som en samarbejdspartner har gjort på egen hånd, og til at erhverve rettigheder fra andre, selv om de ikke udspringer af et samarbejde.

15. september 2008

Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler
Kåre Jarl
Telefon 3392 9735
Telefax 3544 6201
E-post kja@fi.dk

Sagsnr. 08-044386
Dok nr. 711328
Side 1/1

Danske Studerendes Fællesråd finder, at også studerende ved de videregående uddannelser burde omfattes af lovforslaget.

Nyttiggørelse af edb-programmer

Foruden universiteterne støtter også Rådet for Teknologi og Innovation og Patentagentforeningen, at der gives institutionerne udgiftshjemmel til at nyttiggøre ophavsrettigheder til edb-programmer.

Danmarks Tekniske Universitet fraråder dog, at der i den forbindelse indføres regler om vederlag til ophavsmænd til edb-programmer på lige fod med de eksisterende regler om vederlag til opfindere. Opfattelsen er, at sådanne regler vil være for vanskelige at anvende, idet der i praksis ofte vil være mange ophavsmænd fra forskellige institutioner til edb-programmer, som kan bestå af utallige programstumper og opdateringer.

Samtidig foreslår Det Frie Forskningsråd, at det i lovbemærkningerne signaleres, at lovforslaget ikke har til hensigt at modvirke frigivelsen af edb-programmer som open source software.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Side 2/2

To forskere, Peter Lotz og Jens Schovsbo, anfører, at den generelle retsstilling vedrørende universiteternes ophavsret til edb-programmer efter ophavsretslovens § 59 kan være usikker, idet der ikke foreligger nogen retspraksis på området.

Ophævelse af kravet om central godkendelse af regler for opfindervederlag

Akademikernes Centralorganisation og DM finder det positivt, at der med lovudkastet lægges op til at afskaffe det hidtidige krav om, at ministeren skal godkende institutioners interne regler for beregning af vederlag for henholdsvis institutionens og arbejdstagerens udnyttelse af retten til en opfindelse. De finder dog, at der i stedet bør skabes generelle retningslinjer for institutionernes praksis på området ved forhandling mellem ministeriet, institutionernes og de ansattes organisationer.

Udvidet mulighed for at modtage ejerandele som betaling for rettigheder

Foruden universiteterne støtter også Det Frie Forskningsråd og Rådet for Teknologi og Innovation, at institutionerne gives mulighed for at modtage betaling for immaterielle rettigheder i form af anpartar på lige fod med aktier, da nye iværksættervirksomheder typisk etableres med status af anpartsselskab.

Lif advarer imod, at en øget adgang til medejerskab af private virksomheder kan så tvivl om institutionernes upartiskhed i samarbejdet med eksterne parter. Dansk Biotek foreslår derimod, at der via lovgivningen sikres mulighed for, at universitetsansatte forskere samtidig kan virke som konsulenter og rådgivere for virksomheder for spinout selskaber.

For så vidt angår sygehusvæsenet, peger Region Nordjylland på, at muligheden for at erhverve ejerandele som alternativ til kontant betaling for immaterielle rettigheder også skal ses i sammenhæng med Sundhedslovens bestemmelser om regionernes samarbejde med erhvervsdrivende selskaber m.v.

Ændringer på baggrund af høringen

På baggrund af høringssvarene er der foretaget følgende ændringer i lovforslaget:

I § 14a, stk. 1, nr. 1, er der indsat en præcisering af, at institutionerne alene kan erhverve immaterielle rettigheder fra studerende og andre samarbejdsparter, når disse parter ikke selv vil udnytte rettighederne erhvervsmæssigt.

I bemærkningerne til § 14 er det samtidig understreget, at lovforslaget ikke indebærer en udvidet pligt for institutionerne til at kommercialisere rettigheder omfattet af loven. Herunder præciseres det, at der ikke med forslaget tilstræbes nogen indskrænkning i institutionernes frigivelse af open source-software.

Høringsforslagets § 14a, stk. 2, om vederlag til ophavsmænd ved udnyttelse af ophavsretten til edb-programmer er udgået, da der i høringen er peget på, at bestemmelsen ville være vanskelig og administrativt belastende at anvende i praksis. I stedet vil institutionerne kunne benytte lønsystemet til at honorere egne ophavsmænd til edb-programmer.

I § 14b om generhvervelse af tidligere afståede rettigheder er der foretaget en sondring mellem retten til opfindelser og ophavsrettigheder til edb-programmer. For så vidt angår generhvervelse af uudnyttede ophavsrettigheder til edb-programmer henvises der til ophavsretslovens gældende bestemmelser.

I lovbemærkningerne til § 16, stk. 2, er det præciseret, at muligheden for at modtage ejerandele i selskaber med begrænset ansvar som alternativ til kontant betaling forudsætter, at den enkelte institution i øvrigt er berettiget til at udnytte muligheden. For så vidt angår sygehusvæsenet vil dette blandt andet bero på en fortolkning af sundhedslovens § 78, stk. 3, med tilhørende bemærkninger.